

УДК: 351.74/.76

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2020-71-2-227-238>

Червінчук Андрій Васильович,
кандидат юридичних наук
(Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Кривий Пир)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7893-6632>

ПРОНИКНЕННЯ ПОЛІЦІЇ ДО ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ ЯК ЗАХІД АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ

Статтю присвячено дослідженню актуальних питань проникнення поліції до транспортного засобу як заходу адміністративного примусу. Проведено аналіз правових норм вітчизняного законодавства, які регламентують порядок застосування поліцейських заходів. Констатовано, що недосконалість чинного законодавства та неоднозначність застосування окремих правових норм деструктивно впливають на службу діяльність правоохоронців. Досліджено практику застосування сили співробітниками Національної поліції України для проникнення до транспортного засобу. Проведено порівняльний аналіз норм міжнародного права національного законодавства України щодо недоторканності житла та іншого володіння особи. Визначено, що міжнародними нормами передбачено більш широке коло винятків, ніж українським законодавством, коли органи державної влади можуть втручатися в здійснення права на недоторканність житла, зокрема в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб. Доведено, що в сучасних умовах правоохоронні органи України не мають достатніх повноважень для повноцінної реалізації поставлених перед ними завдань щодо забезпечення публічної безпеки й порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави та протидії злочинності. Запропоновано внести зміни до Закону України «Про Національну поліцію» з метою надання повноважень поліцейським стосовно проникнення до житла чи іншого володіння особи без умотивованого рішення суду в невідкладних випадках для порятунку життя тварин, а також для подолання злісної непокори законному розпорядженню або вимозі поліцейського під час виконання ним службових обов'язків особою, що перебуває в зачиненому транспортному засобі, шляхом пошкодження скла, дверей чи запірних пристроїв.

Ключові слова: заходи адміністративного примусу; проникнення поліції до транспортного засобу; поліцейські заходи.

Постановка проблеми. Забезпечення публічної безпеки й порядку, охорона прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, протидія злочинності є головними завданнями Національної поліції України у сфері надання поліцейських послуг. Однак нові поліцейські змушені виконувати свої повноваження в межах застарілого правового поля. Поза увагою законодавця залишилася низка основоположних нормативно-правових актів, що

регламентують діяльність поліцейського. Прийнятий у 2015 році Закон України «Про Національну поліцію» не врегулює всіх питань службової діяльності. На сьогодні залишаються нагальними деякі актуальні аспекти поліцейської діяльності. Окремим напрямом удосконалення нормативно-правового регулювання службової діяльності слід виділити застосування поліцейських заходів примусу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми застосування заходів адміністративного примусу під час забезпечення поліцією публічної безпеки та порядку неодноразово ставали предметом досліджень провідних вітчизняних учених-адміністративістів: В. Б. Авер'янова, О. Ф. Андрійко, О. М. Бандурки, В. М. Бевзенка, А. І. Берлача, Ю. П. Битяка, А. С. Васильєва, В. М. Гаращука, І. П. Голосніченка, Є. В. Додіна, Р. А. Калужного, С. В. Ківалова, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова, А. Т. Комзюка, С. Ф. Константінова, О. В. Кузьменко, Є. В. Курінного, В. І. Курила, М. В. Лошицького, Д. М. Лук'янця, Р. С. Мельника, О. М. Музичука, Н. Р. Нижник, В. І. Олефіра, О. І. Остапенка, В. П. Петкова, С. В. Петкова, Р. М. Пилипіва, О. П. Рябченко, С. Г. Стеценка, А. О. Собакаря, В. К. Шкарупи та інших. Проте можливості запровадження силового проникнення до транспортного засобу як поліцейського засобу адміністративного примусу розглядалися фрагментарно, а тому потребують додаткових наукових досліджень.

Метою наукової статті є визначення на основі аналізу чинного законодавства, наукових поглядів учених, практики підрозділів Національної поліції та досвіду європейських країн основних аспектів та правових підстав силового проникнення поліції до транспортного засобу як заходу адміністративного примусу, а також напрацювання пропозицій щодо нормативно-правового врегулювання його застосування.

Виклад основного матеріалу. Соціально-політична ситуація в країні, насамперед погіршення ситуації у сфері дотримання прав людини в населених пунктах, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, а також тимчасово окупованій території України, викликає загрозу порушення балансу між забезпеченням безпеки й дотриманням прав людини на користь державної безпеки внаслідок підвищення рівня загроз національній безпеці та територіальній цілісності України. Сучасні виклики й загрози, особливо гібридні, зумовлені впливом комплексу соціально-демографічних, економічних, політичних, правових, психологічних і технологічних чинників, вимагають системного реагування, адекватної трансформації як усього сектору безпеки, так й окремо системи внутрішніх справ, а також включення цієї системи у сферу політичних пріоритетів держави.

Серед шляхів вирішення цих викликів, як визначає Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року, є вдосконалення нормативно-правового регулювання підстав і порядку застосування працівниками органів системи МВС фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї [1].

Адміністративно-правові відносини у сфері безпеки дорожнього руху залишаються одним із найгостріших питань суспільного життя країни. А юрисдикційна діяльність Національної поліції як головного органу державної влади, що забезпечує безпеку дорожнього руху, продовжує бути найбільш конфліктною сферою взаємовідносин поліцейських та громадян.

Питання повноти нормативного забезпечення поліцейських для виконання покладених на патрульну поліцію завдань у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та «завершеності» їхнього правового врегулювання дедалі все частіше стають предметом обговорення науковців, правозахисників та практичних співробітників Національної поліції. Адже метод переконання не завжди дозволяє вплинути на ситуацію та забезпечити публічну безпеку й порядок без застосування більш радикальних превентивних і спеціальних примусових заходів.

Із цього приводу цікавою є думка Р. М. Пилипіва, який пропонує додати до превентивних поліцейських заходів повноваження – вимагати від водія зупиненого на законних підставах транспортного засобу відкрити вікно не менш ніж на дві третини, увімкнути світло в салоні автомобіля та не залишати транспортний засіб без конкретної

команди поліцейського. А в разі відмови водія або особи, яка знаходиться в транспортному засобі, виконати законну вимогу поліцейського відкрити вікно або вийти з автомобіля – застосовувати гумові та пластикові кийки для розбиття скла транспортного засобу. Також для цієї дії дозволити поліції застосовувати вогнепальну зброю як спеціальний засіб (руків'я пістолета або приклад автомата) без застосування кінетичної енергії набоїв [2].

Схожу позицію висловило й керівництво МВС України за наслідками загибелі двох патрульних поліцейських 25 вересня 2016 року в м. Дніпрі. Після цієї трагічної події високопосадовцями правоохоронних органів було запропоновано запровадити презумпцію правоти поліцейського, яка означає, що під час виконання службового обов'язку поліцейський діє завідомо правомірно, у межах закону. Якщо громадянин вважає інакше, він все одно має підкоритися і лише потім може оскаржити або дії правоохоронця, або його бездіяльність.

Проте цей принцип може діяти тільки тоді, коли суспільство буде впевнене, що поліцейський, який перебуває на службі, діє виключно в межах повноважень та закону. Крім цього, держава повинна гарантувати справедливі суди, які в найкоротший час ефективно, усебічно й об'єктивно розглянуть справу та зможуть оцінити законність дій поліцейського, якщо притягнена до адміністративної відповідальності особа матиме якісь сумніви [3].

Отже, наразі складно говорити про широку суспільну підтримку ідеї впровадження в Україні презумпції правоти поліцейського. Зрозуміло, що в умовах ускладнення в країні криміногенної ситуації ефективно виконання покладених на поліцейських законом завдань – забезпечення публічної безпеки й порядку; охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави; протидія злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги, – вимагає додаткових зусиль. Співробітники поліції мають бути захищеними не лише фізично, а й законодавчо. Вони повинні мати відповідні повноваження, а громадяни зобов'язані їхні розпорядження виконувати. Водночас такий підхід є виправданим і може діяти лише тоді, коли суспільство матиме впевненість, що поліцейський, який перебуває на службі, діє виключно в межах повноважень та закону [4].

До того ж сьогодні поліцейські під час виконання своїх повноважень часто перебувають в обстановці правової невизначеності. З одного боку, як будь-яка посадова особа органів державної влади співробітники поліції зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та в спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; з іншого – чинним законодавством не завжди врегульовано порядок дій співробітників правоохоронних органів, спрямованих на виконання завдань, які покладені на Національну поліцію України. Поза сумнівом, недосконалість чинного законодавства та неоднозначність застосування окремих правових норм деструктивно впливають на службову діяльність правоохоронців. Опинившись у такому становищі, поліцейський часто стає перед вибором: забезпечити виконання покладених на поліцію завдань та діяти в спосіб, не визначений законом, або не вчиняти дій, які не врегульовані українським законодавством, та, відповідно, не виконати покладені на нього обов'язки. Можливий і третій варіант поведінки: виконати покладені на поліцію завдання в спосіб, не встановлений чинним законодавством.

До таких «проблемних» ситуацій, зокрема, належить поведінка водіїв, спрямована на ухилення від відповідальності за вчинені правопорушення шляхом самоізоляції в салоні власного автомобіля для уникнення контакту з поліцейським. Дедалі такі факти набувають усе більшого поширення.

Так, 30 червня 2019 року в Дарницькому районі м. Києва водій BMW 535i проїхав пішохідний перехід на заборонний сигнал світлофора, чим порушив правила дорожнього руху. Побачивши порушення, екіпаж поліції зупинив порушника на вулиці Анни Ахматової. Але водій відмовився спілкуватися з правоохоронцями й різко почав рух, наїхавши заднім колесом на ногу патрульному.

Зупинити BMW знову вдалося лише після попередження про застосування зброї, оскільки водій своїми маневрами створював небезпеку здоров'ю інших учасників руху. Після

того як патрульні заблокували порушника, він закрився в салоні й відмовився залишати автомобіль.

На місце прибули ще кілька екіпажів і силою дістали чоловіка із салону. У результаті наїзду в поліцейського зафіксували забій пальця на правій нозі [5].

22 січня 2018 року близько 15-ї години в Центрально-Міському районі м. Кривого Рогу поліцейські зупинили вантажний транспортний засіб DAF, водій якого порушив вимоги дорожнього знаку. Під час перевірки документів було встановлено, що водій позбавлений права керування транспортним засобом за вчинення правопорушення, відповідальність за яке передбачено ст. 130 КУпАП. З огляду на це, у патрульних виникла підозра, що посвідчення на право керування транспортним засобом є несправжнім та має ознаки підробки, у зв'язку з чим на місце було викликано слідчо-оперативну групу. Після закінчення розгляду справи про адміністративне правопорушення співробітники поліції відійшли до патрульного автомобіля для складання постанови. Згодом вони повернулися до вантажівки, щоб ознайомити водія з адміністративними матеріалами, та виявили, що останній зачинився. Зазирнувши в салон, вони помітили, що у водія відсутні ознаки життя, а навколо шиї обмотаний ремінь. Після цього патрульні негайно викликали карету швидкої допомоги й розбили бокове скло вантажівки, проте врятувати водія не вдалося [6].

17 жовтня 2018 року близько 15-ї години на перехресті вул. Нікольської та вул. Садової м. Миколаєва поліцейськими спільно із співробітниками митної служби було зупинено автомобіль Ford, який перебуває на обліку в іншій країні, не зареєстрований в Україні у встановлені законодавством строки та близько року перебуває на території України з порушенням строків тимчасового ввезення. За результатами перевірки було прийнято рішення про тимчасове затримання транспортного засобу, для чого на місце був викликаний автоевакуатор. Однак водій не дав цього зробити: разом із дружиною, дитиною і прибулим адвокатом вони закрилися всередині авто, щоб не дати його евакуювати. Через кілька годин водієві автомобіля стало зле, у нього підвищився тиск. На місце викликали карету швидкої допомоги, яка госпіталізувала чоловіка.

У підсумку автомобіль із місця події евакуатором був доставлений на спеціальний майданчик [7].

У ніч на 03 травня 2018 року в м. Луцьку, на вулиці Рівненській, екіпаж патрульної поліції помітив автомобіль Volkswagen Passat, який проїхав на червоний сигнал світлофора. Зупинивши автомобіль, інспектори побачили, як водій пересів на пасажирське сидіння, але контактувати відмовлявся, зачинив вікна й двері та викликав «швидку», посилаючись на погіршення стану здоров'я.

Коли прибули медики, чоловік і далі не відчиняв двері та не реагував на вимоги правоохоронців. Оскільки могла бути загроза життю громадянина, поліцейські змушені були вибити вікно автомобіля. Однак від медичної допомоги водій відмовився. Натомість патрульними було виявленого в нього ознаки алкогольного сп'яніння.

За злісну непокору поліцейським, керування в стані сп'яніння, а також проїзд на заборонний сигнал світлофора були складені адміністративні матеріали [8].

Виникає потреба в проникненні до транспортного засобу не лише для порятунку людей, а й тварин. 25 липня 2019 року екіпаж патрульної поліції отримав виклик на вулицю Насипну м. Львова, де в одному з автомобілів, зі слів заявників, помирало від спеки цуценя. Інспектори прибули на місце та побачили групу людей, які стояли біля автомобіля Opel та намагалися його відчинити. Собака лежав у салоні, висолопивши язика, та вже не реагував на голос людей. Інспектори перевірили автомобіль у всіх доступних базах, проте номер телефону власника там не було. Спільно з людьми патрульні спробували відчинити вікно силою, щоб не завдати власнику матеріальних збитків, проте воно не піддавалося. Офіцери побачили, що тварина геть зневоднена та ледве дихає, тому прийняли рішення розбити вікно автомобіля. Собака ледь рухався. Його винесли на повітря та дали води. За деякий час тварина оклигала.

Згодом на місце події прибув власник автомобіля. Він не розумів, що коїться та здавався розгубленим. Чоловік повідомив, що не передбачив, що собаці може стати погано за час його

відсутності. Його запросили у відділ поліції, де на нього склали протокол за ст. 89 КУпАП (залишення тварин напризволяще) [9].

Зазначені факти свідчать про поширеність такого явища, як примусове відкриття транспортного засобу, а також про відсутність достатнього правового регулювання дій поліцейських у цих ситуаціях.

Незважаючи на передумови та мотиви такої поведінки, водії та пасажирки намагаються ізолювати себе від представників правоохоронних органів шляхом зачинення в автомобілі для приховування власної неправомірної поведінки або уникнення відповідальності за вчинені правопорушення.

Зазвичай, це пов'язано із вчиненням злісної непокори законному розпорядженню або вимозі поліцейського під час виконання ним службових обов'язків. Адже така поведінка особи стає явною лише після звернення до неї поліцейського та після висунення до неї законних вимог. Поліцейський під час виконання покладених на поліцію повноважень є представником держави. Законні вимоги поліцейського є обов'язковими для виконання всіма фізичними та юридичними особами.

Вимоги поліцейських мають бути тільки законними, тобто такими, що висуваються відповідно до чинного законодавства та належать до компетенції поліції. Вимоги поліцейського, які є по своїй внутрішній суті законними, тобто такими, що відповідають змісту закону, але висунуті поліцейським поза межами його компетенції, не можуть уважатися законними.

Якщо фізична особа або представник юридичної особи встановили законність вимог поліцейського, вони мають їх виконати. У разі невиконання законних вимог поліцейського останній має право застосовувати примус (на підставі та в порядку, визначених законодавством) для виконання своїх обов'язків, а особи, які не виконують вимоги, можуть притягатися до відповідальності за таке невиконання [10].

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію», за загальним правилом, поліцейський має право застосовувати фізичну силу, у тому числі спеціальні прийоми боротьби (рукопашного бою), для припинення правопорушення, затримання особи, яка вчинила правопорушення, якщо застосування інших поліцейських заходів не забезпечує виконання поліцейським повноважень, покладених на нього законом. Також співробітник поліції може застосовувати гумові та пластикові кийки як спеціальний засіб для затримання особи, яка вчинила правопорушення і чинить злісну непокору законній вимозі поліцейського. Однак застосування зазначених заходів відносно особи, яка перебуває в транспортному засобі, є можливим лише в разі наявності фізичного доступу до неї, наприклад, через відчинені двері або вікно автомобіля. Якщо особа зачинилася в транспортному засобі, перед застосуванням заходів примусу поліцейському потрібно проникнути до нього.

Законодавство України розглядає проникнення поліції до житла чи іншого володіння особи без умотивованого рішення суду як виняткову міру, яка може застосовуватися лише в невідкладних випадках, пов'язаних із:

- 1) рятуванням життя людей та цінного майна під час надзвичайних ситуацій;
- 2) безпосереднім переслідуванням осіб, підозрюваних у вчиненні злочину;
- 3) припиненням злочину, що загрожує життю осіб, які знаходяться в житлі або іншому володінні.

Зазначені норми кореспондуються з положеннями ст. 30 Конституції України, згідно з якою кожному гарантується недоторканність житла. Не допускається проникнення до житла чи іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду.

У невідкладних випадках, пов'язаних із рятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, можливий інший установлений законом порядок проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду й обшуку.

Поділяючи думку П. Г. Назаренка, звертаємо увагу, що норми Основного закону України відрізняються від норм ч. 2 ст. 8 Європейської конвенції з прав людини. Відмінність

полягає в тому, що вітчизняний законодавець передбачив недоторканність не тільки житла, а й «іншого володіння особи», тим самим створивши для власних правоохоронних органів складніші умови, ніж у країнах Європи [11].

Так, Загальна декларація прав людини та Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод проголошують право на повагу до свого приватного й сімейного життя, до свого житла й кореспонденції.

Європейським судом з прав людини дещо розширено вектор тлумачення поняття «житло», яке ним розуміється не лише як власне житло фізичних осіб, а й поширюється на офісні приміщення, що належать фізичним особам, а також офіси юридичних осіб, їхні філії та інші приміщення. Таке трактування повністю співзвучне французькому варіанту тексту, адже слово «domicile» має навіть ширше значення, ніж "home", і може поширюватися на діловий офіс типу адвокатського [12].

Пленум Верховного Суду України в Постанові від 28 березня 2008 року № 2 «Про деякі питання застосування судами України законодавства при дачі дозволів на тимчасове обмеження окремих конституційних прав і свобод людини і громадянина під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, дізнання і досудового слідства» (далі – Постанова) визначив, що під житлом треба розуміти:

1) особистий будинок з усіма приміщеннями, які призначені для постійного чи тимчасового проживання в них, а також ті приміщення, які, хоча й не призначені для постійного чи тимчасового проживання в них, але є складовою будинку;

2) будь-яке житлове приміщення, незалежно від форми власності, яке належить до житлового фонду й використовується для постійного або тимчасового проживання (будинок, квартира в будинку будь-якої форми власності, окрема кімната в квартирі тощо);

3) будь-яке інше приміщення або забудову, які не належать до житлового фонду, але пристосовані для тимчасового проживання (дача, садовий будинок тощо).

Українським законодавством гарантується недоторканність не тільки житла, а й іншого володіння особи. Пленум Верховного Суду в згаданій Постанові зазначив, що під «іншим володінням» слід розуміти такі об'єкти (природного походження та штучно створені), які за своїми властивостями дають змогу туди проникнути й зберегти або приховати певні предмети (речі, цінності). Ними можуть бути, зокрема, земельна ділянка, сарай, гараж, інші господарські будівлі та інші будівлі побутового, виробничого та іншого призначення, камера сховища вокзалу (аеропорту), індивідуальний банківський сейф, автомобіль тощо [13].

Українська держава взяла на себе зобов'язання стосовно виконання рішень Європейського суду з прав людини у справах проти України разом із необхідністю усунення причин порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Протоколів до неї та впровадження в українське судочинство й адміністративну практику європейських стандартів прав людини; створення передумов для зменшення кількості заяв до Європейського суду з прав людини проти України.

Серед заходів загального характеру, спрямованих на виконання зазначених зобов'язань, слід виділити ті, що направлені на усунення системних проблем та їхньої першопричини. До них насамперед варто зарахувати внесення змін до чинного законодавства та практики його застосування [14].

Тому слід погодитися з позицією О. В. Білоуса, що положення процесуального законодавства, які регламентують порядок проникнення до житла чи іншого володіння особи в невідкладних випадках, потребують суттєвого вдосконалення. Невідкладний характер таких випадків зумовлює спрощення процедури під час обмеження конституційного права особи на недоторканність житла, що, зі свого боку, вимагає чіткості та ефективності їхнього законодавчого регламентування [15].

Для вирішення неузгодженостей українського законодавства необхідно дослідити положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [16] та практики Європейського суду з прав людини, рішення якого визнані в Україні джерелом права та мають пріоритет над національним законодавством [17].

Так, Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод передбачає значно ширше коло винятків, ніж українське законодавство, коли органи державної влади можуть втручатися в здійснення права на недоторканність житла. Зокрема, за нормами Конвенції, таке втручання здійснюється відповідно до закону та коли є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

Що стосується практики Європейського суду з прав людини, то право на недоторканність транспортного засобу взагалі не було предметом розгляду цього міжнародного судового органу. Опосередковано питання силового проникнення поліцейського до транспортного засобу розглядалися, зокрема, у справі «Макараціс (Makaratzis) проти Греції» [18]. За матеріалами справи вбачається, що ввечері 13 вересня 1995 р. в Афінах поліцейські наказали зупинитися громадянину Х. Макарацісу, який проїхав на власному автомобілі центром міста, незважаючи на червоне світло світлофора. Проте Макараціс, замість зупинення, пришвидшив рух, після чого поліцейські почали його переслідувати на декількох патрульних машинах та мотоциклах. Після того як Макараціс не зупинився й п'ять дорожніх блоків, розставлених поліцейськими, вони почали стріляти по автомобілю. Макараціс потім наполягав, що стрілянина велася по кузову транспортного засобу, натомість уряд Греції запевняв, що поліцейські намагалися поцілити лише в колеса.

Коли Макараціс таки зупинив рух свого автомобіля на заправці, він не вийшов із машини, а тому поліцейські продовжили стріляти. Зрештою, Х. Макараціс був затриманий унаслідок насильного відкриття поліцейськими дверей автомобіля. При цьому під час арешту йому прострелили стопу ноги.

Застосування поліцейськими вогнепальної зброї було визнане судом таким, що порушує вимоги ст. 2 Конвенції. Водночас правомірність силового проникнення до транспортного засобу не піддавалося жодному сумніву.

Під національною безпекою законодавство України розуміє захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз.

А громадська безпека й порядок визначається як захищеність життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини та громадянина, забезпечення яких є пріоритетним завданням діяльності сил безпеки, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації і захисту національних інтересів від впливу загроз [19].

Таким чином, принцип пропорційності, відповідно до міжнародного законодавства, поширюється на більш широкий спектр суспільних інтересів, що охороняються державою. У цих умовах правоохоронні органи України не мають достатніх повноважень для повноцінної реалізації поставлених перед ними завдань та не спроможні повною мірою забезпечити публічну безпеку й порядок, охорону прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави та протидіяти злочинності.

Найбільш яскраво таке становище проявляється під час учинення злісної непокори законній вимозі поліцейського особою, яка зачинилася в транспортному засобі. Відсутність законної можливості працівника поліції адекватно реагувати на протиправну поведінку особи не лише нівелює принцип верховенства права, а й створює значний суспільний резонанс та породжує негативні прецеденти уникнення відповідальності шляхом дискредитації правоохоронних органів України.

Як зазначалося раніше, Конституція України передбачає можливість проникнення до житла чи до іншого володіння особи без умотивованого рішення суду в порядку, установленому законом, у невідкладних випадках, пов'язаних із рятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину [20].

Злочинном українське законодавство визнає передбачене Кримінальним кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дію або бездіяльність), учинене суб'єктом злочину. За вчинення такого діяння настає кримінальна відповідальність.

Злісна непокора законному розпорядженню або вимозі поліцейського під час виконання ним службових обов'язків, а також учинення аналогічних дій стосовно члена громадського формування з охорони громадського порядку та державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їхньою участю в охороні громадського порядку визнається адміністративним проступком, за який ст. 185 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачено відповідальність у вигляді штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадських робіт на строк від сорока до шістдесяти годин, або виправних робіт на строк від одного до двох місяців із відрахуванням двадцяти відсотків заробітку, або адміністративного арешту на строк до п'ятнадцяти діб [21].

Натомість Європейський суд з прав людини ще 1976 року в справі «Енгель та інші проти Нідерландів» дійшов висновку, що для цілей Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод поняття «кримінальне обвинувачення» має автономне значення, а не обмежується лише кваліфікацією «криміналу», згідно з національним законодавством.

ЄСПЛ установив свої критерії для визначення поняття «кримінальне обвинувачення», а саме:

— критерій національного права. Його суть полягає в тому, що певне протиправне діяння підпадає під ознаки злочину, згідно з національними нормами відповідної держави. Цей критерій є «не більш ніж вихідним пунктом», а отримані таким чином відомості мають лише формальну цінність;

— критерій кола адресатів. Якщо відповідальність поширюється на невизначене коло осіб, то правопорушення підлягає кваліфікації як кримінальне;

— критерій мети та тяжкості наслідків. У разі, якщо в санкції наявний саме елемент покарання, а передбачені санкції є достатньо суворими, скоєне правопорушення розглядається за природою кримінального злочину [22].

Із позицій ЄСПЛ, перший із згаданих критеріїв має лише відносне значення і є вихідним пунктом у вирішенні зазначеного питання. Якщо в національному праві правопорушення класифікується як кримінальне, це автоматично означає, що статті 6 та 7 Конвенції підлягають застосуванню. Водночас невизнання певного правопорушення кримінальним на рівні внутрішнього законодавства не означає, що воно не є кримінальним у розумінні Конвенції. У такому разі суд віддає перевагу критеріям, що розглядаються далі [23].

Злісна непокора законному розпорядженню або вимозі поліцейського під час виконання ним службових обов'язків повною мірою має бути віднесена саме до «кримінального обвинувачення». Уряд України у справі «Надточій проти України» від 15.05.2008 (Заява N 7460/03) [24] визнав карний кримінально-правовий характер Кодексу України про адміністративні правопорушення, адже правова природа адміністративної відповідальності по своїй суті є аналогічною кримінальній, оскільки також є публічною, пов'язана із застосуванням державного примусу, ініціюється органами, які наділені владними повноваженнями, а застосовувані санкції можуть бути доволі суттєвими для особи.

Зважаючи, що таке діяння по своїй природі є кримінальним, законом України може бути встановлений порядок проникнення до транспортного засобу, як іншого володіння особи, у невідкладних випадках без умотивованого рішення суду.

Окремої уваги заслуговує правова кваліфікація дій співробітників поліції, спрямованих на порятунок життя тварин, які перебувають у зачинених транспортних засобах. Наприклад, чинна редакція ст. 38 Закону України «Про Національну поліцію» наділяє поліцейських правом проникнення до житла чи іншого володіння особи без умотивованого рішення суду лише в невідкладних випадках, пов'язаних із рятуванням життя людей та цінного майна під час надзвичайних ситуацій.

Відповідно до Цивільного кодексу України (ст. 190), майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки.

Річчю є предмет матеріального світу, щодо якого можуть виникати цивільні права та обов'язки (ст. 179) [25].

Зміст поняття «тварина» наданий у Законі України «Про захист тварин від жорстокого поводження», де ці істоти характеризуються як біологічні об'єкти, що належать до фауни:

сільськогосподарські, домашні, дикі, у тому числі домашня і дика птиця, хутрові, лабораторні, зоопаркові, циркові [26].

З точки зору цивільно-правових відносин, тварини є особливим об'єктом цивільних прав. На них поширюється правовий режим речі, крім випадків, установлених законом.

Поняття цінного майна законодавчо наразі не визначено, тому тварин навряд чи можна зарахувати до цієї категорії об'єктів власності. До того ж було б абсурдним оцінювати необхідність порятунку живої істоти, залежно від її ринкової вартості.

Висновки. Отже, з метою узгодження національного законодавства з нормами міжнародного права, необхідно внести зміни до статті 38 Закону України «Про Національну поліцію» та викласти її в такій редакції:

«Стаття 38. Проникнення до житла чи іншого володіння особи

1. Поліція може проникнути до житла чи іншого володіння особи без умотивованого рішення суду лише в невідкладних випадках, пов'язаних із:

- 1) рятуванням життя людей *або тварин* та цінного майна під час надзвичайних ситуацій;
- 2) безпосереднім переслідуванням осіб, підозрюваних у вчиненні злочину;
- 3) припиненням злочину, що загрожує життю осіб, які знаходяться в житлі або іншому володінні.

2. Для подолання злісної непокори законному розпорядженню або вимозі поліцейського під час виконання ним службових обов'язків особою, що перебуває в зачиненому транспортному засобі, поліція може примусово відкрити та проникнути до цього засобу, у тому числі шляхом пошкодження скла, дверей чи запірних пристроїв.

3. Проникнення поліцейського до житла чи іншого володіння особи не може обмежувати її права користуватися власним майном.

4. Про застосування вказаного поліцейського заходу обов'язково складається протокол» (курсив мій. – А. Ч.).

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 1023-р. *Урядовий кур'єр*. 2018. № 48.

2. Пилипів Р. М. Проблеми правозастосування поліцейських заходів під час нагляду за дорожнім рухом. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2017. № 2 (77). С. 86.

3. Журко О. Презумпція правоти поліцейського: закон і практика. URL : <https://tsn.ua/blogi/themes/law/prezumpciya-pravoti-policeyskogo-zakon-i-praktika-754479.html> (дата звернення: 12.03.2020).

4. Гранчак Т. Презумпція правоти поліцейського в умовах України – крок до європейської практики чи поліцейської держави? *Україна: події, факти, коментарі*. 2016. № 18. С. 7–18. URL : <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2016/ukr18.pdf> (дата звернення: 12.03.2020).

5. Водій BMW наїхав на патрульного в Києві і закрився в машині. URL : https://zik.ua/news/2019/06/30/vodiy_bmw_naihav_na_patrulnogo_v_kyievi_i_zakryvsya_v_mashyni_1599257 (дата звернення: 03.04.2020).

6. В Кривом Роге, поспорив с патрульными, водитель закрылся в автомобиле и повесился. URL : <https://www.0564.ua/news/1930091/v-krivom-roge-posporiv-s-patruelnymi-voditel-zakrylsa-v-avtomobile-i-rovetsilsa-foto> (дата звернення: 03.04.2020).

7. В Николаеве полицейские хотели эвакуировать «Форд» на «евробляхах»: водитель закрылся в машине. URL : <https://novosti-n.org/news/read/153545.html> (дата звернення: 04.04.2020).

8. У Луцьку п'яний водій зачинився від поліцейських в машині і викликав швидку. URL : <https://konkurent.in.ua/publication/26063/u-lucku-pyanyj-vodij-zachinivsya-vid-policejskih-v-mashini-i-viklikav-shvidku-video-/> (дата звернення: 04.04.2020).

9. У Львові патрульні визволили цуценя із закритого на спеці автомобіля. URL : <http://patrol.police.gov.ua/2019/07/26/u-lvovi-patruelni-vyzvolily-tsutsenya-iz-zakrytogo-na-spetsi-avtomobilya/> (дата звернення: 05.04.2020).

10. Закон України «Про Національну поліцію»: наук.-практ. комент. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка; О. І. Безпалова, К. Ю. Мельник, О. О. Юхно та ін.; передм. В. В. Сокурєнка. Харків, 2016. С. 240.
11. Назарєнко П. Г. Принцип недоторканності житла та іншого володіння особи: загальнотеоретичний аналіз. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО. 2016. Випуск 38. Том 2. С. 124.
12. Нимитц (Niemietz) против Германии. Судебное решение от 16 декабря 1992 г. URL : <http://www.echr.ru/documents/doc/2461421/2461421.htm> (дата звернення: 10.04.2020).
13. Про деякі питання застосування судами України законодавства при дачі дозволів на тимчасове обмеження окремих конституційних прав і свобод людини і громадянина під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, дізнання і досудового слідства. Постанова Верховного суду України від 28.03.2008 № 2. *Вісник Верховного суду України*. 2008. № 4. С. 4.
14. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини. Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. С. 1114. Ст. 260.
15. Білоус О. В. Невідкладні випадки проникнення до житла чи іншого володіння особи у кримінальному провадженні. Судова апеляція № 3 (36). 2014. С. 46.
16. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рада Європи: Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950. Офіційний вісник України. 1998 р. № 13; 2006. № 32. С. 270.
17. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2004. № 50. Ст. 540.
18. Case of Makaratzis v. Greece (Application no. 50385/99). Judgment. Strasbourg. 20 December 2004. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-67820%22%7D> (дата звернення: 15.04.2020).
19. Про національну безпеку України. Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. *Голос України*. 2018. № 122.
20. Кримінальний кодекс України. Закон від 05.04.2001 № 2341-III. *Голос України*. 2001. № 107.
21. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1–212-21). Закон від 07.12.1984 № 8073-X. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/80731-10> (дата звернення: 17.04.2020).
22. CASE OF ENGEL AND OTHERS v. THE NETHERLANDS (Application no. 5100/71; 5101/71; 5102/71; 5354/72; 5370/72). JUDGMENT. STRASBOURG. 8 June 1976. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-57479%22%7D> (дата звернення: 17.04.2020).
23. Азаров Д. С. Трансформація адміністративних правопорушень у кримінальні проступки: концептуальні засади. *Наука і правоохорона*. 2013. № 1 (19). С. 146.
24. Справа «Надточій проти України» (Заява N 7460/03). Європейський суд з прав людини, Міжнародні суди; Рішення, Справа від 15.05.2008. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_404 (дата звернення: 17.04.2020).
25. Цивільний кодекс України. Закон від 16.01.2003 № 435-IV. *Голос України*. 2003. № 45.
26. Про захист тварин від жорстокого поводження. Закон України від 21.02.2006 № 3447-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 27. С. 990. Ст. 230.

References

1. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku orhaniv systemy Ministerstva vnutrishnikh sprav na period do 2020 roku. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.11.2017 № 1023-r. *Uriadovi kurier* [On approval of the Strategy of development of the bodies of the Ministry of Internal Affairs system for the period up to 2020]. 2018. № 48 [in Ukrainian].
2. Pylypiv, R. M. (2017). Problemy pravozastosuvannia politseiskikh zakhodiv pid chas nahliadu za dorozhnim rukhom. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav* [Problems of enforcement of police measures during traffic supervision]. № 2 (77). S. 86 [in Ukrainian].
3. Zhurko, O. Prezumpsiia pravoty politseiskoho: zakon i praktyka [The presumption of police correctness: law and practice]. URL : <https://tsn.ua/blogi/themes/law/prezumpciya-pravoti-policeyskogo-zakon-i-praktika-754479.html> (data zvernennia: 12.03.2020) [in Ukrainian].

4. Hranchak, T. Prezumptsiia pravoty politseiskoho v umovakh Ukrainy – krok do yevropeiskoi praktyky chy politseiskoi derzhavy? *Ukraina: podii, fakty, komentari* [The presumption of police correctness in Ukraine – a step towards European practice or police state? Ukraine: events, facts, comments]. 2016. № 18. S. 7–18. URL : <http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2016/ukr18.pdf> (data zvernennia: 12.03.2020) [in Ukrainian].
5. Vodii BMW naikhav na patrolnoho v Kyievi i zakryvsia v mashyni [The BMW driver ran into a patrolman in Kiev and got locked in his car]. URL : https://zik.ua/news/2019/06/30/vodiy_bmw_naihav_na_patrulnogo_v_kyievi_i_zakryvsya_v_mashyni_1599257 (data zvernennia: 03.04.2020) [in Ukrainian].
6. V Krivom Roge, posporiv s patrol'nymi, voditel' zakrylsa v avtomobile i povesilsya [In Krivoy Rog, arguing with the patrol, the driver locked himself in a car and hanged himself]. URL : <https://www.0564.ua/news/1930091/v-krivom-roge-posporiv-s-patruelnymi-voditel-zakrylsa-v-avtomobile-i-povesilsa-foto> (data zvernennia: 03.04.2020) [in Russian].
7. V Nikolaeve policejskie hoteli evakuirovat' «Ford» na «evroblyahah»: voditel' zakrylsa v mashine. [In Nikolaev policemen wanted to evacuate "Ford" on "euroblyah": the driver was closed in the car]. URL : <https://novosti-n.org/news/read/153545.html> (data zvernennia: 04.04.2020) [in Russian].
8. U Lutsku pianyi vodii zachynyvsia vid politseiskykh v mashyni i vyklykav shvydku [In Lutsk, a drunk driver stopped by police in a car and called an ambulance]. URL : <https://konkurent.in.ua/publication/26063/u-lucku-pyanij-vodij-zachinivsvia-vid-policejskih-v-mashini-i-viklykav-shvydku-video/> (data zvernennia: 04.04.2020) [in Ukrainian].
9. U Lvovi patrolni vyzvolily tsutsenia iz zakrytoho na spetsi avtomobilia [In Lviv patrolmen released a puppy from a closed car in a heat]. URL : <http://patrol.police.gov.ua/2019/07/26/u-lvovi-patruelni-vyzvolily-tsutsenya-iz-zakrytogo-na-spetsi-avtomobilya/> (data zvernennia: 05.04.2020) [in Ukrainian].
10. Zakon Ukrainy «Pro Natsionalnu politsiiu» : nauk.-prakt. koment. MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav; za zah. red. d-ra yuryd. nauk, dots. V. V. Sokurenka; O. I. Bezpalova, K. Yu. Melnyk, O. O. Yukhno ta in.; peredm. V. V. Sokurenka [Law of Ukraine "On National Police": Research Practice. comment.]. Kharkiv, 2016. S. 240 [in Ukrainian].
11. Nazarenko, P. H. (2016). Pryntsyp nedotorkannosti zhytla ta inshoho volodinnia osoby: zahalnoteoretychnyi analiz. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii PRAVO* [The principle of inviolability of housing and other possession of a person: a general theoretical analysis]. Vypusk 38. Tom 2. S. 124 [in Ukrainian].
12. Nymytts (Niemietz) protyv Hermanyy. [NIEMIETZ V GERMANY: ECHR 16 DEC 1992] Sudebnoe reshenye ot 16 dekabria 1992 h. URL : <http://www.echr.ru/documents/doc/2461421/2461421.htm> (data zvernennia: 10.04.2020) [in Russian].
13. Pro deiaki pytannia zastosuvannia sudamy Ukrainy zakonodavstva pry dachi dozvoliv na tymchasove obmezhenia okremykh konstytutsiinykh prav i svobod liudyny i hromadianyna pid chas zdiisnennia operatyvno-rozshukovoi diialnosti, diznannia i dosudovoho slidstva. Postanova Verkhovnoho sudu Ukrainy vid 28.03.2008 № 2. *Visnyk Verkhovnoho sudu Ukrainy* [On Some Issues of Application by the Courts of Ukraine of Legislation in Issuing Permits for Temporary Restriction of Individual Constitutional Rights and Freedoms of Man and Citizen in the Pursuit of Operational Investigation Activities, Inquiries and Pre-trial Investigations]. 2008. № 4. S. 4 [in Ukrainian].
14. Pro vykonannia rishen ta zastosuvannia praktyky Yevropeiskoho sudu z prav liudyny. Zakon Ukrainy vid 23.02.2006 № 3477-IV. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy* [On the enforcement of decisions and the application of the case law of the European Court of Human Rights]. 2006. № 30. S. 1114. St. 260 [in Ukrainian].
15. Bilous, O. V. (2014). Nevidkladni vypadky pronyknennia do zhytla chy inshoho volodinnia osoby u kryminalnomu provadzhenni. *Sudova apeliatsiia № 3 (36)* [Urgent cases of penetration into the dwelling or other possession of a person in criminal proceedings]. S. 46 [in Ukrainian].
16. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod. Rada Yevropy: Konventsiiia, Mizhnarodnyi dokument vid 04.11.1950. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy [Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]. 1998. № 13; 2006. № 32. S. 270 [in Ukrainian].

17. Pro mizhnarodni dohovory Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 29 chervnia 2004 r. № 1906-IV. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)* [On the international treaties of Ukraine]. 2004. № 50. St. 540 [in Ukrainian].
18. Case of Makaratzis v. Greece (Application no. 50385/99). Judgment. Strasbourg. 20 December 2004. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-67820%22%7D> (data zvernennia: 15.04.2020).
19. Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 21.06.2018 № 2469-VIII. Holos Ukrainy [On the national security of Ukraine]. 2018. № 122 [in Ukrainian].
20. Kryminalnyi kodeks Ukrainy. Zakon vid 05.04.2001 № 2341-III. Holos Ukrainy [Criminal codex of Ukraine]. 2001. № 107 [in Ukrainian].
21. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia (statti 1–212-21). Zakon vid 07.12.1984 № 8073-X [Code of Ukraine on Administrative Offenses]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/80731-10> (data zvernennia: 17.04.2020) [in Ukrainian].
22. CASE OF ENGEL AND OTHERS v. THE NETHERLANDS (Application no. 5100/71; 5101/71; 5102/71; 5354/72; 5370/72). JUDGMENT. STRASBOURG. 8 June 1976. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-57479%22%7D> (data zvernennia: 17.04.2020).
23. Azarov, D. S. (2013). Transformatsiia administratyvnykh pravoporushen u kryminalni prostupky: kontseptualni zasady. *Nauka i pravookhorona* [Transformation of Administrative Offenses into Criminal Offenses: Conceptual Background]. № 1 (19). S. 146 [in Ukrainian].
24. Sprava «Nadtochii proty Ukrainy» (Zaiava N 7460/03). Yevropeiskyi sud z prav liudyny, Mizhnarodni sudy; Rishennia, Sprava vid 15.05.2008 [Nadtochii v. Ukraine]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_404 (data zvernennia: 17.04.2020) [in Ukrainian].
25. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy. Zakon vid 16.01.2003 № 435-IV. Holos Ukrainy [The Civil Code of Ukraine]. 2003. № 45 [in Ukrainian].
26. Pro zakhyst tvaryn vid zhorstokoho povodzhennia. Zakon Ukrainy vid 21.02.2006 № 3447-IV. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy* [On the protection of animals from ill-treatment]. 2006. № 27. S. 990. St. 230 [in Ukrainian].

Chervinchuk Andriy,

PhD in Law

(Donetsk Law Institute, MIA of Ukraine, Kryvyi Rih)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7893-6632>

POLICE PENETRATION INTO A VEHICLE AS A MEASURE OF ADMINISTRATIVE COERCION

The article is dedicated to the investigation of topical issues of police penetration into a vehicle as a measure of administrative coercion. The analysis of legal norms of domestic legislation regulating the application of police measures was performed. It was verified that imperfection of the current legislation and ambiguity of use of certain legal norms destructively affect the performance of law enforcement officers. The practice of using force by the National Police of Ukraine to penetrate into a vehicle was studied. A comparative analysis of international law and the national legislation of Ukraine regarding the inviolability of housing and other property of a person was made. It was defined that international standards provide a wider range of exceptions than Ukrainian legislation, when public authorities are entitled to interfere with the fulfillment of the right for inviolability of home, in particular in the interests of national security and public order, the economic well-being of the country, in order to prevent unrest or crime, to protect health or morality, or to protect the rights and freedoms of others. It is proved that in modern conditions, law enforcement agencies of Ukraine do not have sufficient powers to fully implement the tasks set for them to ensure public safety and order, to protect human rights and freedoms, as well as the interests of society and the state, and crime prevention. It was proposed to amend the Law of Ukraine “On the National Police” with the aim of empowering policemen to penetration into a person’s housing or other property without a reasoned court decision in urgent cases in order to save the lives of animals, as well as to overcome the malicious disobedience to a lawful order or upon request of a police officer during performance of his official duties by a person in a closed vehicle by damaging glass, doors or locking devices.

Key words: *measure of administrative coercion; penetration into a vehicle; police measures.*

Надійшла до редколегії 05.05.2020